

Ministerie van Justitie en Veiligheid
De Minister voor Rechtsbescherming

Directeur Wetgeving en Juridische Zaken
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

referentie

contact Jeugdzorg Nederland
betreft Reactie Jeugdzorg Nederland op consultatie Wetsvoorstel UHP KOT
bijlage Reactie

Utrecht, 6 juli 2022

Geachte ,

Op 29 juni 2022 heeft u ter advisering toegezonden het conceptwetsvoorstel houdende regels aangaande een tijdelijke uitwisseling van persoonsgegevens ter identificering van de ouders die gedupeerd zijn als gevolg van problemen bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag en geconfronteerd zijn met uithuisplaatsing van kinderen. In deze brief heeft u verzocht om zowel schriftelijk als elektronisch uiterlijk woensdag 6 juli 2022 een reactie op het wetsvoorstel toe te zenden.

Gelet op het voorgaande treft u bijgaand aan de reactie op de consultatie van de gecertificeerde instellingen welke zijn verenigd bij Jeugdzorg Nederland. Wij verwijzen nu naar de inhoud.

In het vertrouwen u hierdoor voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
namens de gecertificeerde instellingen verenigd bij Jeugdzorg Nederland,

bestuurder

Reactie van Jeugdzorg Nederland, als brancheorganisatie van de Gecertificeerde Instellingen, op het voorstel van wet houdende regels aangaande een tijdelijke uitwisseling van persoonsgegevens ter identificering van ouders die gedupeerd zijn als gevolg van de problemen bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag en geconfronteerd zijn met uithuisplaatsing van kinderen (Tijdelijke wet uitwisseling persoonsgegevens UHP KOT)

Samenvatting

Het is bij Gecertificeerde Instellingen (GI's) niet bekend welke ouders gedupeerd zijn in de kinderopvangtoeslagenaffaire en te maken hebben gehad met een uithuisplaatsing. Daarom trokken wij daarover aan de bel: met de gegevens van deze ouders kunnen wij gericht hulp inzetten in deze gezinnen.

Onze analyse van dit wetsvoorstel leidt daarom tot de conclusie dat het positief is dat er een extra inspanning wordt gedaan om gedupeerde ouders die ook te maken hebben gehad met een uithuisplaatsing in kaart te brengen en hen te benaderen met een gericht ondersteuningsaanbod. Wij beschouwen echter de gegevensverstrekking aan de GI's enkel en alleen ten behoeve van reflectie te beperkt en niet proportioneel. De GI's willen ook de mogelijkheid hebben om met gedupeerde ouders in gesprek te gaan, vragen te beantwoorden en alles te doen wat mogelijk is om het leed te verzachten. Het huidige wetsvoorstel voorziet daar niet of nauwelijks in.

Bij deze reactie op het wetsvoorstel is uitgegaan van de in de Memorie van Toelichting (MvT) genoemde doelen.

- De identificatie van de ouders en kinderen die gedupeerd zijn door de kinderopvangtoeslagaffaire én te maken hebben (gehad) met een uithuisplaatsing.
- Het benaderen van de geïdentificeerde ouders met een gericht ondersteuningsaanbod.
- De geïdentificeerde BSN-nummers van kinderen worden gedeeld met de Raad voor de Rechtspraak, de Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instellingen (GI's) ten behoeve van reflectie op het eigen handelen.

De GI's staan in principe positief tegenover het wetsvoorstel. Hiermee wordt er een extra inspanning gedaan om de gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire te bereiken. Wel vinden wij het van belang dat nog goed wordt uitgewerkt op welke wijze de betreffende ouders na de identificatie (actief) worden benaderd om ze op de hoogte te brengen van het ondersteuningsaanbod. Dit vraagt om een manier die niet belastend is en ouders ook uitnodigt om daadwerkelijk gebruik te maken van het hulpaanbod. De GI's hopen dat door dit wetsvoorstel meer ouders zich zullen gaan melden, waardoor de GI's ook meer ouders kunnen gaan helpen.

Het grootste punt van kritiek vanuit de GI's is beperkte de handelingsruimte die het wetsvoorstel biedt om de ouders te helpen bij het herstel van de schade die in de gezinnen is aangericht door de kinderopvangtoeslagenaffaire. Uit het derde doel van het wetsvoorstel blijkt namelijk dat de GI's de BSN-nummers van de kinderen alleen voor reflectiedoeleinden krijgen.

In de MvT van het wetsvoorstel (blz. 2) staat hierover opgenomen: *“Deze interne reflectie is als zodanig niet gericht op herstel, dus op het eventueel beëindigen van de uithuisplaatsing van een kind. Indien de reflectie daartoe aanleiding geeft, kunnen de gecertificeerde instellingen in voorkomende gevallen op grond van artikel 1:265d BW een uithuisplaatsing beëindigen indien die niet langer noodzakelijk is”*. De GI's zijn van mening dat dit uitgangspunt veel te beperkt is.

Op basis van dossieronderzoek zal niet meteen duidelijk zijn of beëindiging aan de orde is, daarvoor is contact met betrokkenen nodig en er kunnen ook andere vormen van 'herstel' dan alleen beëindiging aan de orde zijn (uitbreiding van de omgangsregeling, andere hulp en ondersteuning). De GI's willen juist dat hun inzet breed gericht is op herstel. De GI is een uitvoeringsinstantie die vaak langdurige betrokkenheid heeft bij een gezin. Als bekend is dat een cliënt van de GI gedupeerd is door de toeslagenaffaire, wil de GI de mogelijkheid hebben om hierover met ouders in gesprek te gaan. In een gesprek kan samen met de ouder onderzocht worden wat de GI met deze kennis aanvullend kan doen. Daarnaast kan de GI de ouders helpen met het vinden van ondersteuning op de vijf leefgebieden en de inzet van het landelijke ondersteuningsteam uithuisplaatsingen die worden geboden binnen de hersteloperatie toeslagenaffaire. Deze extra ondersteuning kan immers van wezenlijke invloed zijn op de verbetering van de leefomstandigheden en opvoedsituatie bij ouders. Daarom zouden de GI's graag zien dat het wetsvoorstel wordt uitgebreid, waarbij zij ook de mogelijkheid hebben om met gedupeerde ouders in gesprek te gaan, vragen te beantwoorden en alles te doen wat mogelijk is om het leed te verzachten.

Daarnaast zijn de GI's van mening dat het uitwisselen van vertrouwelijke gegevens zoals BSN-nummers enkel bestemd voor reflectiedoeleinden in dit geval niet proportioneel is. Zoals ook opgenomen in de MvT van het wetsvoorstel (blz. 8) *“is er geen taak opgenomen tot reflectie op het eigen handelen, door middel van een onderzoek van de dossiers van uithuisgeplaatste kinderen van UHP KOT ouders. De genoemde organisaties hebben immers nu ook al de mogelijkheid om te reflecteren op het eigen handelen, zoals alle organisaties dat hebben.”* Hieruit volgt ook dat er geen noodzaak is om zo veel vertrouwelijke gegevens uit te wisselen enkel en alleen voor reflectie. De GI's zullen sowieso reflecteren op hun eigen handelen en doen dit op basis van de casuïstiek die al bekend is bij de GI's. Hiervoor hebben de GI's deze BSN-nummers niet nodig.